

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 197.

Sroda 27. Sierpnia 1851.

Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Chiny. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 22. sierpnia. Dnia 23. sierpnia wyjdzie w c. k. nadworniej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany Lf. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tak w pojedynczym niemieckim, jakoteż we wszystkich *dziwięciu* podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod:

- Nr. 185. Rozporządzenie ministeryum spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 28. lipca 1851, którym — odnośnie do przeprowadzenia postanowień §. 92. organicznej ustawy o żandarmerji (Nr. 19. z r. 1850 dz. rz. u. p.) względem wymierzania taglii i premjów — wydano objaśnienie i uzupełnienie.
- Nr. 186. Dekret ministeryum sprawiedliwości z d. 12. sierpnia 1851, którym ogłoszono przyzwolone przez Jego ces. Mość przeniesienie siedziby sądu krajowego z Jasła do Tarnowa.
- Nr. 187. Dekret ministeryum sprawiedliwości z d. 13. sierpnia 1851, którym postanowiono, że moc obowiązująca ustawy o notaryacie w kraju koronnym Czechach ma się zacząć z d. 1. października r. 1851.
- Nr. 188. Dekret ministeryum finansów z d. 13. sierpnia 1851, względem zaprowadzenia prokuratur finansowych.
- Nr. 189. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z d. 16. sierpnia 1851, którym — w wykonaniu legalnych przepisów o należytościach świadków, znawców rzeczy, tłumaczy, obrońców i przysięgłych w postępowaniu karnem — wydano bliższe postanowienia o czasie zgłaszania się, tudzież o wypłacaniu tych należytości.
- Nr. 190. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 19. sierpnia 1851, zawierające zakaz wychodzącej w Berlinie *Gazety konstytucyjnej*.

Dnia 23. sierpnia wyjdzie także halicko-rusko- i serbsko-niemieckie podwójne wydanie XVIII. zeszytu z r. 1850 powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa.

Dnia 20. sierpnia wyszło z zeszytu LXXXIII. roku 1850 powsz. dzien. rząd. ustaw państwa *czesko-, włosko-, polsko-, słoweńsko- i kroacko-niemieckie* podwójne wydanie.

Dnia 9. sierpnia 1851 wydano i rozesłano *madjarsko-niemieckie* podwójne wydanie XLII. zeszytu powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa z r. 1850.

Przeгляд treści zawartych w wydanych dnia 9., 20. i 23. b. m. zeszytach z r. 1850 dekretów i rozporządzeń podano już przy ogłoszeniu odnośnego zeszytu w języku niemieckim.

Sprawy krajowe.

(Postanowienia względem prokuratury finansowych. — Jego Mość Król Prus spodziewany w Insbruku.)

Wiedeń, 23. sierpnia. Tęmi dniami mają być ogłoszone postanowienia potwierdzone przez Jego ces. Mość najwyższą uchwałą z 21. grudnia 1850 względem zaprowadzenia prokuratury finansowych. Postanowienia te są podług uchwały ministra finansów ważne dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem lombardzko-weneckiego królestwa, Węgier, Siedmiogrodu, Serbskiego Województwa i Temeskiego Banatu, Kroacyi i Slawonii. Przy końcu tych postanowień umieszczony jest wykaz pensji dla urzędników. Równocześnie wyjdzie także rozporządzenie ogłaszające, że miejsce dotychczasowych fiskusów w Austrii wyższej i w Salzburgu ma zająć nowy instytut pod nazwą c. k. prokuratury finansowej dla Austrii powyżej i poniżej Anizy i Saleburgu, którą z dniem 1. września r. b. za ukonstytuowaną uważać należy.

— Jak już donosiliśmy poprzednio, przybędzie Jego Mość Król pruski w ciągu podróży do Ischl na dniu 28. b. m. w najściślejszym incognito jako „hrabia Zollern“ do Insbruku i przenocuje tam. Jego król. Mość będzie jechać przez Bregencję, 27go przenocuje w Bludenz a 29go z rana wyjedzie znowu do St. Johann. P. namiestnik Tyrolu będzie przyjmować króla w Bregencyi. W towarzystwie króla jadą minister hrabia Stollberg, flegel-adjutauci hrabia Blumenau,

baron Manteuffel i lekarz sztabu jeneralnego Grimm. Cała świta składa się z 18 osób. (L. k. a.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 21. sierpnia. L. Z. C. jest tego zdania, że przy zapowiedzianej teraz stanowczo podróży J. M. Cesarza do Werony i połączonem z nią zjechaniu się Jego z królem Wirtembergskim, nie nastąpi ta razą zjazd JJ. MM. królów Pruskiego i Wirtembergskiego w Ischl, jak to niektóre dzienniki za rzecz pewną podawały.

— Książę Karol z Badenu przybył tu dnia wczorajszego.

— Wielki-książę Heski odjechał 19go z Ischl.

— C. k. austr. poseł przy francuskiej republice, p. J. A. Hübnier, znajduje się tutaj już od kilku dni. Po wyjściu krótkiego urlopu, wraca znowu do Paryża.

— L. Z. C. donosi, że Rosya przesłała do Stambułu notę napisaną w stanowczych wyrazach, opierając się uwolnieniu internowanych w Kiutahii insurgentów madjarskich, jeźliby to miało się stać bez przyzwolenia Austrii. W razie przyszłych układów w tym względzie, oświadczyła się Rosya za przewiezieniem internowanych do Anglii, i żąda dalszego ich ztamtąd transportu do Ameryki.

— Upewniają, że wiedeńska poczta ekspedycyjna na kolei żelaznej doznać ma reform, przyspieszających znacznie komunikacyę. Postanowiono bowiem, że przychodzące z południa listy dla państw północnych i przeciwnie z północy dla państw południowych, mają być już na miejscu ich polecenia układane według ostatnich stacyi pocztowych, przezco ustać ma na przyszłość ich sortowanie długiego czasu potrzebujące.

— I tutaj przedsięwzięte mają być wkrótce próby z elektrycznym przez Bakewella wynalezionym telegrafem. Ekspedowane według tego wynalazku depesze przychodzą już w kopii, i zostają tajemnica nawet dla samego telegrafisty, bowiem wyrazy występują na widok dopiero po zwilżeniu papieru pewną chemiczną substancją.

— Zamierzają tutaj utworzyć nowe stowarzyszenie szczególnego rodzaju, a promotorowie jego podali już odnoszące się w tej mierze statuta do potwierdzenia władz. Celem tego stowarzyszenia jest obmyślenie fundusów posagowych, i składać się ma z klas, z których każda musi liczyć spełna 300 członków, nim działanie swoje rozpocznie. Każda wpisująca się osoba składa na fundusz 5 złr.; przy zaślubieniu się którego z członków płaci cała klasa po 30 kr., fundusz zaś 150 złr., zaczem wchodząca w związki małżeńskie osoba otrzymuje 300 złr. gotówką.

— Z fabryk paryzkich nadeszły tu pierścionki formy nie tak jak potąd okrągłej, lecz podłużno-czworokątnej. Rzecz szczególna a przecież prawdziwa, że podobne pierścionki przylegają lepiej do palca niż okrągłe. Okoliczność ta ztąd pochodzi, że palce ludzkie nie tworzą właściwego zaokrąglenia, i są przy chrząstce pierwszego zgięcia istotnie czworograniaste, a miąższość ich przylgnie łatwo do każdej formy obcisłej.

— Wiadomo, że Austrya już dłuższy czas temu przesłała notę do Konstantynopola, w której mowa była o uciemieniu, jakiego doznają Chrześciance w Bośni. Dowiadujemy się teraz, że nadeszła odpowiedź Porty z oświadczeniem, że w tej sprawie nakazano najściślejsze śledztwa; a władzom tureckim w Bośni polecono, aby ile możności wspierały Chrześcian, gdyż rząd w żadnym względzie ucisnąć ich niechce.

— Słychać, że namiestnictwo węgierskie przedłożyć ma rządowi projekt ustawy względem uregulowania stosunków Cyganów, którzy w rozsypane żyją w kraju.

— 22. sierpnia. *Lit. kor. austr.* donosi: W sprawie zamierzonego zaciągnięcia pożyczki wysłucha J. M. Cesarz na posiedzeniu rady ministeryalnej odnoszące się przedłożenie, wprzód nim przedmiot ten poddany będzie do roztrząśnienia rady państwa, i poweźmie osobiste zdanie w tej mierze każdego w szczególności ministra. Utrzymują za rzecz pewną, że wszelkie rozgłoszone wieści o sposobie zaciągnięcia tej pożyczki, są zupełnie bezzasadne; szczególnie zachodzi ten wypadek z okólnikiem niektórych tutaj kupców hurtownych, którzy narzucali się panu ministrowi finansów z projektem wypłacania procentów w papierach i w srebro.

— Mówią tu wiele o podróży, którą pan minister sprawiedliwości zamysła przedsięwziąć do kilku krajów koronnych w zamiarze przekonania się o toku spraw sądowych i cywilnych, i dla osobistego sprawdzenia uzaleń na brak dostatecznej liczby urzędników.

— Do rzędu zamierzonych reform w zaprowadzeniu szkół publicznych należy także i reorganizacya szkoły weterenaryjnej, której rozpoczęte poczęści dawniej już urządzenie ma być teraz w całej obszerności uzupełnione.

— *L. Z. C.* donosi: Jak słyhać, załatwiono już zachodzącą potąd między Austryą i Sardynią kwestyę względem wychodźców. Sardynia miała się bowiem oświadczyć, że wychodźców spisze osobno, podda ich ścisłej kontroli, i że swego czasu ogłosi osobną ustawę o dalszym ich pobycie w kraju.

— Jak wiadomo, obowiązane są gminy do spłacenia należności za przesłane im egzemplarze rządowego dziennika ustaw państwa. C. k. ministerjum finansów rozporządziło, aby obliczenie w tej mierze przedsiębrano z końcem każdego roku w kasach podatkowych.

— Słyhać, że ministerstwu sprawiedliwości przedłożono projekt tej treści, aby po więzieniach zaprowadzono rodzaj pracy przemysłowej, nieuwłączający klasom zarobkującym, a mianowicie wyroby z plecionej słomki i obciążanie farbami drewnianych zabawek.

(*Lloyd.*)

(Depesza telegraficzna.)

Tryest, 23. sierpnia. Montecuculi odplynęła z tutejszymi uczniami marynarki drugiej klasy o 5 godzinie zrana do Neapolu i Malty.

(*L. k. a.*)

(Kurs wiedeński z 25. sierpnia 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 96¹/₂; 4¹/₂% — 84⁵/₈; 4% — —. 4% z r. 1850 —; 2¹/₂% —; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — —; z roku 1839 — 308¹/₈. Wied. miejsko bank. 2¹/₂% —. Akcyje bankowe 1236. Akcyje kolei północ. 1520. Głognickiej kolei żelaznej — —. Odenburskie —. Bu-dwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 578. *Lloyd* —.

Ameryka.

(Wiadomości z Kalifornii.)

Nowy-York, 7. sierpnia. Z Kalifornii nadeszły wiadomości z 1. lipca. San Francisco zostało dotknięte nowym pożarem na dniu 22. czerwca, przyczem zniszczało znowu wiele dobytku, a nawet kilkoro ludzi zginęło. Tym razem niejestto już samem podejrzeniem tylko, że ogień został umyślnie podłożony. Właściciel tego domu bowiem, w którym wszczął się pożar, widział dwa podejrzane indywidua snujące się około domu. Schwytano je też natychmiast i oddano do sądu. Skargi na niepewność życia i własności w nowem państwie stają się coraz głośniejsze. Sąd pospółstwa okazuje się z doświadczenia niedostatecznym, a koloniści przemysłują teraz nad tem, aby zabezpieczyć siebie i mienie swoje skuteczniejszymi a oraz prawniejszymi instytucjami od niezliczonej zgrai złodziejów i morderców, którzy ze wszystkich części świata ściągają się na wybrzeża Kalifornii.

Z wyspy Kuba niema autentycznych doniesień. Podług listów z Nowego Yorku, mają tam odplynąć obadwa okręta parowe *Cincinnati* i *Pampero* pod dowództwem Lopeza.

(*G. Pr.*)

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 13. sierpnia. Królowa wydała dekret nakazujący, aby dziecię, które ma urodzić księżna Montpensier, otrzymało tytuł infanta hiszpańskiego. — Niektóre dzienniki donoszą, że Mazzini był temi czasy w Alicante i Barcelonie. — Flota francuska opuściła Kadyks na dniu 9. b. m. — Wiadomości z wyspy Kuba nieprzywiązują wielkiego znaczenia do ostatnich niespokojów tamtejszych.

(*G. Pr.*)

Anglia.

(Festyn wiejski na cześć urodzin księcia Alberta. — Stan rzeczy w Dublinie.)

Londyn, 18. sierpnia. Urodziny księcia Alberta obchodzono jak zwykle festynem wiejskim w Osbornehouse. Wszyscy dzierżawcy i robotnicy wsi królewskiej, 130 marynarzów, majtków i chłopców okrętowych, pełniących służbę na jachtach królewskich, strażnicy nadbrzeżni i oddział stojącego w Cowes 36go pułku, zostali zaproszeni na ucztę. Na trawniku przed rezydencją królewską raczyli królowa i księżę Albert swoich gości. Siedmdziesięciu majtków podawało przy odgłosie muzyki potrawy z kuchni królewskiej. Królowa, księżę Albert, dzieci królewskie i osoby należące do świty dworskiej zbrali się przed namiotem, aby być uczestnikami tego pojedynczego festynu.

— Członkowie stowarzyszenia protestanckiego w Dublinie prosili lorda-majora, aby przełożonych zgromadzenia katolickiego nakłonił do zmienienia swego hasła, lecz nieotrzymali stanowczej odpowiedzi. Plakat pełny gwałtownych wyrazów przeciw drowi. Cullen wydrukowany na pomarańczowem tle z niebieskimi obwódkami, noszono po ulicach Dublina, lecz roznosiciela przyaresztowała policya. Prawie wszyscy biskupi katolickiego wyznania obiecali znajdować się na wielkiem zgromadzeniu katolików. Arcybiskup z Tuam jest dotychczas jedynym prałatem katolickim, który do podpisu swego dołącza cały tytuł terytoryalny „z Tuam“ zakazany aktem tytułowem. Okólnik kardynała Wiseman, który wzywa do składki na korzyść uniwersytetu katolickiego, lecz przytém rozprawia bardzo żywo o kwestyi dzisiejszej, podniecił jeszcze bardziej wzburzenie religijne. W jednym kościele protestanckim w Dublinie powytlukano okna podczas nabożeństwa i rzucano dużemi kamieniami do środka. Tego rodzaju wypadki zwiększają obupólną niechęć między katolikami i oranżystami, tak że w dniu 19 b. m. przeznaczonym dla zgromadzenia katolików, obawiają się większych jeszcze rozruchów. Lordmajor Dublina zażądał z Londynu instrukcyi, jak ma sobie postąpić w tej sprawie.

(*G. Pr.*)

(Sprawa wyspy Kuba.)

Londyn, 16. sierpnia. Kwestya interwencyi daleko więcej niebezpieczna niż się wydawać może na pierwszy rzut oka grozi wy-

buchem na horyzoncie Atlantyku, albowiem zapewne niezadługo spowodowane będą mocarstwa europejskie udać się stanowczo w terytoryalny rozwój Ameryki. Wyspa Kuba jest owym punktem na horyzoncie, który się stać może początkiem konfliktu. Przedwczesnie zapowiadano już tak często to niebezpieczeństwo, że łatwo być może iż przy zjawieniu się onego świat niedowierzającym albo obojętnym okiem patrzeć będzie na to co się stanie. Ale dziennik *Times* który zazwyczaj zazdrośnym okiem śledzi wzrost olbrzyma zamorskiego, zapewnia, że ostatnie wiadomości o powstaniu, które w lipcu wybuchło na wyspie Kuba, jakkolwiek jeszcze potrzebują potwierdzenia, jednak wzniecają nie małe obawy. Raporta europejskich agentów konsularnych na wyspie Kuba do swoich dworów spowodowały już żywą korespondencyę między Ameryką, Hiszpanią i jej sprzymierzeńcami w Europie. Ale podczas gdy gabinety europejskie deliberyują, może kolonia hiszpańska ni ztąd ni zowąd wpaść w matnię Stanów zjednoczonych. Dziennik *Times* spodziewa się, że ta katastrofa w obecnej chwili nienastąpi i niepodejrzewa bynajmniej terażniejszego gabinetu o nieprawne plany powiększenia. Jednak łatwo powrócić może przy przyszłym wyborze prezydenta t. j. na przyszły rok partya demokratyczna do władzy, a wtedy stanie się oswobodzenie Kuby popularnem hasłem. A na wyspie nie brak na żywiołach sprzyjających podobnemu zamysłowi.

(*Lld.*)

(Depesza telegraficzna.)

Dublin, 19. sierpnia. Do godziny 6 dzisiejszego wieczora nie zaszły żadne niepokojące wypadki.

(*Austr.*)

Francya.

(Odpowiedź pana Berryer komitetowi legitymistów w Toulouse.)

Paryż, 16. sierpnia. Odpowiedź, którą p. Berryer przesłał komitetowi legitymistów w Toulouse jest niejako politycznym programem przeważającej większości legitymistów. List ten obejmuje w następujących czterech głównych punktach normę według której mają postępować: 1) pracować niezmiernie nad zgodą i jednością wszystkich monarchistów; 2) popierać zupełną i legalną rewizyę konstytucyi; 3) gdyby ją jednak odrzucono, uczynić wotum większości ogniskiem partyi porządku i połączyć jej usiłowania w dzień wyborów do przyszłego zgromadzenia narodowego; 4) utrzymywać legalność, ona bowiem jest największą gwarancją przeciw nieprzyjaciółom społecznego porządku (socyalizm), przeciw dążnościom ambicyi (Bonapartyzm), przeciw wyrachowaniom intrygi (regentyzm) tudzież przeciw niebezpieczeństwu jakiego wywołać mogła niecierpliwość najzaciejszego nawet przekonania; dlatego — mówi program — nie chcemy zmienić odwagę w zapamiętałość a opór w prowokacyę.

(*Lld.*)

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 18. sierpnia. W tej chwili jest już bardzo mało reprezentantów w Paryżu. Znaczna część członków komisji nieustającej wyjedzie także na jakiś czas na wieś. Podczas niebytności pana Dupin będzie prezydował w komisji Lacrosse, wiceprezydent i znany stronnik pałacu Elysée. Jak słyhać, nieopuści generał Changarnier Paryża podczas feryi, Cavaignac zaś przedsięwzięcie małą podróż do południowej Francyi. Członkowie demokratycznej komisji dozorezej niewyjadają z Paryża, gdyż zobowiązali się do tego. Tylko Wiktor Hugo pojedzie z Emilem Girardin do Londynu, aby się porozumieć z Ledru Rollinem.

— Monitor dzisiejszy ogłasza dekret prezydialny mianujący ministra marynarki pana Chasseloup-Laubat interymalnym ministrem spraw zewnętrznych w zastępstwie pana Baroche, który wyjechał za urlopem.

— Konradmirał, Montagne de Laroque, dawniej komendant stacyi brazylijskiej, przybył do Paryża, gdzie go przyjmowali prezydent republiki i minister marynarki. Jak słyhać miał on przywieźć z sobą bardzo ważne dokumenta ściągające się do sprawy La-Plata.

— Wczoraj odbyły się w Nantes uroczystości dla otworzenia kolei żelaznej. Rząd był reprezentowany przez ministra budowy publicznych, pana Magne. Kilku reprezentantów i innych znakomitości i niezmierna liczba ludzi znajdowali się na tej uroczystości. Wszystko odbyło się w największym spokoju i porządku.

— Jak słyhać, przedsięwzięcie prefekt policyi Carlier podróż do Belgii i Prus.

(*G. Pr.*)

(Stan rzeczy w Lugdunie.)

Paryż, 17. sierpnia. Sądowe indagacye z przyczyny spisku lyońskiego odbywają się bez przerwy. Przypisać to zresztą należy jedynie tylko stanowi obłężenia, jeżeli spokój i porządek w Lyonie i okolicach tego miasta się utrzymuje. Gdziekolwiek jednak wojsko więcej pobłązało, tam też nie obeszło się bez rozruchów. — Organizacya prefektur policyjnych w Lyonie postępuje swoim trybem. — Rada państwa potwierdziła niektóre w szczególności rozporządzenia administracyjne. — Wszakże duch i usposobienie ludności nie polepszą się podobno przez te nowe środki policyjne. Proletaryat powiększa się tam w stosunku do coraz bardziej upadającego w fabrykach zarobku. Wprawdzie wywóz do Anglii i Ameryki wzmógł się nieco znowu, mimo to jednak zasób gotowych towarów po składach wcale się nie wyczerpał, i nim to nastąpi, będzie wielu robotników bez zarobku. Również i jarmarek w Beancire wypadł gorzej niż w którymkolwiek z ostatnich lat dwudziestu, zaczem i tam nie wiele tylko rozprzedano lyońskich towarów. Słyhać, że naczelną komendę w Lyonie w miejsce generała Castellane objął ma generał St. Arnaud, zwycięzca Kabylów.

(*Lld.*)

Szwajcarya.

(Sprawy rady Stanu.)

Berna, 16. sierpnia. Rada stanowa obradowała wczoraj nad ustawą względem umundurowania armii federacyjnej i oświadczyła się za zatrzymaniem uniformy. — Potem wytoczono dalszą obradę nad taryfą cłową. (G. Pr.)

Włochy.

(Sprawa kolei żelaznej z Genuy do Szwajcaryi odroczone.)

Turyń, 16. sierpnia. Berneńska rada narodowa rozwiązała szwajcarską komisję inżynierów dla budowy kolei żelaznej przez górę św. Bernarda, sprawa przeto kolei żelaznej z Genuy do Szwajcaryi odroczone została na czas nieoznaczony. Krąży tu nowe pogłoski o kolizjach i zmianach w ministerstwie. (Ll.)

(Depesze telegraficzne.)

Turyń, 19. sierpnia. Stojąca teraz w Portoferrajo flota sardyńska odplynęła ma wkrótce do Sardynii.

Cagliari, 13. sierpnia. Flota angielska przyplynęła tu z Sycylii, a z nią i admirał Parker. Flota ta składa się z 4 okrętów liniowych, 1 fregaty i 2 korwet parowych.

Ferara, 19. sierpnia. Dzień urodzin J. M. Cesarza Austrii obchodzono tu z wielką uroczystością.

Neapol, 16. sierpnia. Fregata „Novara“ mająca na swym pokładzie arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana odplynęła dzisiaj do Liwurny. (Austr.)

Niemce.

Związek niemiecki miał zupełne prawo za sobą, gdy oświadczył, że kwestya wstąpienia całej Austrii do związku niemieckiego wyłącznie tylko związek obchodzi i bynajmniej nie zależy od decyzji państw zagranicznych. Gruntowne i sumienne zbadanie tej kwestyi wiedzcie bez wątpienia do tego rezultatu, a tylko dowolne pojmovanie może przeciw temu występować. — Wstąpienie całej Austrii do związku niczem innym nie jest tylko formalnem uznaniem rzeczywistości już dokonanego stosunku. — To formalne uznanie należy tylko do związku, którego wewnętrzne stosunki tym aktem są dotknięte. Nie może być przytem mowy o naruszeniu równowagi lub nadwzajemnych prawach innych mocarstw, nienarusza się bowiem status quo na zewnątrz, niezmienia się przeto bynajmniej ani terytorjum już teraz nierozłącznie spojonych części Austrii i Niemiec, ani suma ich wspólnych sił.

Jeżeli przeto słyszemy o powtórnym protestacyach jakie wniesiono ze strony Francji i Anglii przeciw idei wstąpienia całej Austrii do związku niemieckiego, natędy zawsze jeszcze niemożemy wyrzec się nadziei, że słuszna opinia prędzej lub później przemoże w radzie owych gabinetów i przywiedzie je do przekonania, że przez te protestacye uwłaczają prawom związku niemieckiego. Sądźmy przeto, że pomienione gabinety poprzestaną na uczynionych krokach i nieobawiamy się, aby przyszło do dyplomatycznej demonstracji, jakaby było odwołanie ambasadorów. Podobne kroki powiększały tylko zawsze zawikłania i utrudzały rozwiązanie.

Wiemy że specyjalna polityka lorda Palmerston bynajmniej nie jest tego rodzaju, by gabinetom konserwacyjnym kontynentu ułatwić ich zadanie, ale ufamy oględności angielskiego ludu w ogóle, ufamy rozumowi reszty znakomitych angielskich mężów stanu, i niemożemy sądzić, aby interes Anglii w tem zależał, wywołać bezzasadną sesję dla myśli, która się w praktyce już ziszczyła a przeto pominąć się nieda, lecz dąży do jasnego i z formułowanego uznania.

O wstąpieniu całej Austrii do związku niemieckiego decydować mają tylko Niemce. Jeżeli decyzyja ta wypadnie na korzyść Austrii, natędy nietylko niezagrozi pokoju świata, ale posłuży mu owszem za gwarancję utrzymania i ustalenia.

To jest nasze przekonanie, to jest stanowisko jakie należy zająć Niemcom przy rozstrzygnięciu tej kwestyi. (L. k. a.)

(Nowa ustawa o wyborach w Brunświku.)

Brunświk, 18. sierpnia. W komisji konstytucyjnej naszego zgromadzenia deputowanych zapadła jak słyhać uchwała większości pod względem nowej ustawy wyborczej. Przesłany ministerstwu projekt komisji zawiera wprawdzie niektóre modyfikacye lecz w ogóle zgadza się z projektem rządowym. Liczba dziesięciu deputowanych miejskich została zatrzymana, lecz prawo wybierania ich ma przysłużyć nie organom gminnym, lecz radzie miejskiej wspólnie z wynoszącą dwa razy tyle liczbą wyborców, którzy równie jak członkowie rady mają być obierani. Gminy wiejskie wybierają 10 deputowanych a mianowicie przez wyborców, z których każda rada gminna wybiera jednego z pośród siebie. Zamiast 19stu deputowanych z klasy najwyższej opodatkowanej ustanawia projekt 7 z grona znacniejszych posiadaczy gruntów (z kapitałem najmniej 1200 tal. r.) a 6 z pośród znakomitszych fabrykantów i rękodzielników, a zamiast 3 deputowanych duchowieństwa ewangelickiego, 8 deputowanych wyższej sfery naukowej, obieranych z pomiędzy tych, którzy po ukończeniu studiów uniwersyteckich złożyli egzamin ogólny i podług oszacowania pod względem podatku komunalnego mają rocznego dochodu 700 tal. r. Urząd Thedinghausen posęła za siebie deputowanego, tak że całe zgromadzenie składać się będzie z 42 deputowanych. — Wszystkie inne warunki wyboru i obieralności zostały zatrzymane z małymi modyfikacyami.

(Arcyksiążę Albrecht wyjechał do Berlina.)

Hamburg, 19. sierpnia. Jego cesarz. Mość Arcyksiążę

Albrecht odjechał ztąd dziś zrana do Berlina. Większa część znajdujących się jenerałów austriackich i innych oficerów odprowadzała Go aż do dworca kolei, gdzie arcyksiążę osobno jeszcze rozmawiał z panem fml. Legeditsch. (G. Pr.)

(Oddział zwerbowanych w Niemczech żołnierzy przyjmowany w Brezylji.)

Hamburg, 15. sierpnia. Według wiarogodnych doniesień z Brezylji, miał cesarz brezyliański przyjąć z wielką uprzejmością nadeszły tam oddział żołnierzy w Niemczech zwerbowanych, których liczba wynosi 1100. Jednej części tego niemieckiego batalionu wyznaczono ze strony rządu Brezylji pewny obszar kraju do osiedlenia się, i tym sposobem chcą tam na wzór austriackiej instytucji wojskowo-pogranicznej utworzyć z czasem rodzaj wojskowego pogranicza. (Lloyd.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 22. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 107 $\frac{1}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ % z r. 1850 — 104 $\frac{1}{2}$ l. Obligacye długi państwa 89 $\frac{1}{4}$. Akcy bank. 101 $\frac{1}{4}$ l. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 8 $\frac{7}{12}$. Austr. banknoty 86 $\frac{1}{6}$ l.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 21. sierpnia.)

Metal. austr. 5% — 80 $\frac{1}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 70 $\frac{9}{16}$. Akcy bank. 1240. Sardyńskie — Hyszpańskie 3% — 35 $\frac{9}{16}$. Wiedeńskie 100 $\frac{1}{4}$.

Szwecya i Norwegia.

(Rozpoczęcie robót około pierwszej kolei żelaznej w Norwegii.)

Chrystiania, 9. sierpnia. Wczoraj rozpoczęto tu uroczystem poświęceniem roboty około pierwszej naszej kolei żelaznej. Namiestnik Loewenskjoeld miał najpierw mowę a po nim przemawiał także kierujący budowlą inżynier angielski p. Stephenson. Za pomoca tych kolei żelaznych zostaną zbliżone do morza wspaniałe jezioro Mjösen i najwyżniejsze doliny Norwegii, a dla wywozu produktów naszych otworzą się nowe drogi. Rzecz naturalna, że wtędy, gdy najznaczniejsze dystrykta Norwegii pozbędą się swych lasów i za rzyskany pieniądź będą mogły zamienić ziemię w urodzajne niwy, nastaną lepsze czasy dla kraju. Teraz bowiem mamy wiele produktów, których nieużywamy, a przeciwnie inne potrzebne nam niezbędnie, musimy z dalekich stron sprowadzać. (G. Pr.)

Rosya.

(List Jego Mości Cesarza do jenerał-majora Słepcow.)

Petersburg, 14. sierpnia. Jego Ces. Mość napisał pod d. 29. lipca następujący list do komendanta linii wyższej Sunszy, jenerał-majora Słepcow: „Za poświęceniem naczelnego komendanta oddzielnego korpusu kaukaskiego o Twojej nadzwyczajnej oględności i wzorowej waleczności, gdy na dniu 27go czerwca z wojskami zostającymi pod dowództwem Twojem dotarłeś do przesmyku Gecha, i licznym hordom nieprzyjacielskim zadałeś zupełną klęskę, mianujemy Cię najlaskawiej kawalerem c. k. orderu śgo Stanisława pierwszej klasy i przesłamy Ci insygnia jego. Pozostajemy dla Ciebie z naszą cesarską łaską i życzliwością. (Podpisano) Mikołaj.“

(O ile są wiarogodne pogłoski z widowiska wojny na Kaukazie.)

Z nad rzeki Reuss, 12. sierpnia. Odkąd umilkła wrzawa wojenna w Niemczech, piszą znowu pisma publiczne często o wojnie kaukaskiej i donoszą od czasu do czasu dziwne wiadomości i pogłoski o mniemanych świetnych zwycięztwach Czerkiesów i Czeceńców, które bądź co bądź zawsze ogromnie są przesadzone. — W tych bowiem doniesieniach nietylko niemasz dokładniejszych dat, gdzie i kiedy zaszły owe krwawe walki, ale czytasz w nich częste nazwiska dowódców i twierdz, które w rzeczywistości zapewne nie istnieją. Ow Amin-Effendi, który Czerkiesów miał prowadzić do zwycięstwa, a którego nazwiska nieczytaliśmy w żadnym dziele skreślającym wojny kaukaskie, zdaje nam się osobą równie hypotetyczną jak egzystencya owych dwóch twierdz, które Szamyl miał zdobyć. Przynajmniej nie znajdujemy tych nazwisk na kaukaskiej mapie rosyjskiego sztabu jenerałnego. Być może, że należą do nowo utworzonej linii warowni nad rzekami Sandsza i Koisu. Ale komu wiadomo, co jest rosyjska warownia (Krepost') na kaukaskiej linii, temu pewnie nieprzyjdzie na myśl uważać zajęcie kilku nędznych oszańcowań za ważną korzyść. Podobne wypadki zdarzały się już dość często na Kaukazie, niezmieniając bynajmniej tamtejszego stanu wojny. Czerkiesi niepróbowali nawet nigdy utrzymać się w twierdzach przez śmiałe napady szturmem zdobytych. Ten rozstrojny nieprzyjaciel Rosyan zna swoją siłę równie jak słabość swoją w tej wojnie trwającej już przeszło pół wieku, nie czeka przeto za wałem i murami Rosyan z armatami, natura bowiem wybudowała mu w jego dzikich górach zupełnie inne warownie. Zdobycie warowni rosyjskiej nieprzynosi mu przeto nigdy strategicznej korzyści, ponieważ zaraz po zdobyciu znowu ją spieszenie opuszcza nim nadejdą posiłki rosyjskie z twierdz większych. Czerkiesi niezdają sobie nawet nigdy pracy zburzyć szzańce. Przelotne zdobycie takiej warowni nie ma innej wartości oprócz tej, że żywi bitność górali i ludzie przytem giną. Lecz kiedyż zależało państwu rosyjskiemu przy wykonaniu swoich olbrzymich planów na życie ludzi? Jak prędko kompletują się tam przerzedzone szeregi nowymi zaciągami muzyków niewołując ani szemrania ani skargi! Powtarzamy, że Kaukaz dla Rosyi jest ważnym tylko jako przejście do przedniej Azji. Dopokąd obsadzenie obydwóch głównych przesmyków zabezpieczy komunikację Rosyi z jej zakaukaskimi prowincjami, dopóty ma wojna kaukaska bardzo małe polityczne i strategiczne znaczenie. Być może, że Szamylowi tu i ówdzie się powiedzie napaść niespodzianie na jaką małą warownię i zdobyć ją na chwilę, ale niepowąży on się

nigdy choćby tylko spróbować atak na jedną z ważniejszych większych twierdz jak Włady-Kawkaz albo Derbent. Ktokolwiek przeto bliżej obeznany jest ze stanem wojny kaukaskiej, ten uzna bezzasadność zdania niektórych korespondentów, że jeżeliby się sprawdzić miała wiadomość o zajęciu owych hypotetycznych twierdz, natędy za stracone uważać można wszystkie owoce wypraw wojennych i krwawych usiłowań Rosyan w ostatnich latach. — Te uwagi niechaj posłużą do słusznego ocenienia pogłosek krążących o wojnie kaukaskiej.

(A. Z.)

Księstwa Naddunajskie.

(Czyszczenie rzeki Suliny.)

Z Gałacz donoszą pod dniem 4. sierpnia, że czyszczenie rzeki Suliny przy ujściu odbywa się już od Smiu dni nieprzerwanie z wielką gorliwością. 21go lipca ugrzązł tam naładowany kamiennym węglem szoner pruski tak że niepodobna było go wyratować. Wysokość wody przy ujściu Suliny była $9\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{8}$ stóp wenecejskich.

(L. k. a.)

Tureya.

(Depesza telegraficzna.)

Zara, 20. sierpnia. Z Bośni. Pierwszy sędzia z Mostar został przyaresztowany i odwieziony do Trawnika do indagacji. W Mostar rozpoczęła się rekrutacja.

(L. k. a.)

(Wiadomości z Smyrny.)

Smyrna, 11. sierpnia. Upał tutaj doszedł do najwyższego stopnia. Od tygodnia prawie mamy gorąca 32 do 40° R. w cieniu. To też i wszelkie interesa, a szczególnie handlowe bardzo źle idą. Składy i sklepy na bazarze są przepełnione towarami; codziennie przychodzą nowe dostawy tegorocznej bawełny i marzany (rubia tinctoria), lecz że ceny tych artykułów spadły znacznie w Anglii, przeto nie ma i tutaj dobrego na nich pokupu. Okoliczność ta wpłynęła dość znacznie na bazar, zwłaszcza że mieszkańcy okoliczni przywożąc ze sobą rozmaite produkta, nie sprzedają je za gotowe pieniądze, lecz wymieniają tylko za inny towar. Również panuje i w polityce wielka cisza. — Pewien Arab, przywódca zbrojnego podjazdu, wyszedł w bliskości Thyra bandę zbrojecką składającą się z ośmiu opryszków. Przyszło do utarczki, przyczem obie strony miały kilku rannych; w końcu zaś poszli rozbójnicy w rozsypek zostawiając na placu trzech rannych współników swoich. Przystawiono ich tutaj, a u jednego z tych zbrojnych znaleziono doskonałą perspektywę, która według powieści utrzymanego u nich niegdyś w niewoli, p. Lennep, służyła opryszkom do rekognoskowania. Achmet Basza chcąc pochwycyć zbrodniarza przeciąć wszelką komunikację na zewnątrz, nie osadza ich jak przedtem w więzieniu cywilnem, lecz odsła do wojskowego aresztu, przymuszając ich do zeznania bastonadą i winny sposób Turkom tylko właściwy. — Wczoraj zawiął z Rhodus a właściwie z Bejratu jeden z paropływów Lloydy austriackiej, na którym przybył tutaj Ragib Basza dotychczasowy jenerałny gubernator ottomańskiego archipelagu. Po odbyciu przepisanej kwarantany obejmuje on natychmiast swój paszalik. Ragib Basza ma to być mąż energiczny i ułożenia całkiem wojskowego, zaczem przynajmniej w początkach jego urzędowania spodziewają się po nim wielkiej czynności. — Dawniejszy gubernator Halil Basza odesłał znaczną część swoich ruchomości do Rhodus, co najlepiej dowodzi, że obejmuje już istotnie tamtejszy paszalik. Również wyprzedził on tutaj przez licytację część swych koni rasy pośledniejszej. — Za przybyciem dnia 14. b. m. paropływu Lloydy z Tryestu, spodziewają się tutaj powrotu austriackiego konzula jenerałnego p. Piotra v. Weckbecker, który za urlopem odjechał był do Niemiec.

(C. B. a. B.)

Chiny.

(Insurrekcyja w Chinach robi postępy.)

Wiadomości polityczne z Chin są dość ważne. Zdaje się, że powstanie codziennie znaczne robi postępy w państwie niebieskiem. Według doniesienia dziennika *Overland China Mail* przywłaszczył sobie jeden z przywódców buntu w prowincyi Kwang-si tytuł Cesarza i oznacza rok bieżący słowami Trien tek, cnota nieba, jako pierwszy swego panowania. Cesarz Mantchu oświadcza w dekreście wydanym między 30. kwietnia a 5. maja, że „choć w miesiącach roku zeszłego usiłowano wytępić buntowników, oni przecież jeszcze istnieją.“ Jego cesarska Mość zdaje się w końcu istotnie być zatroszony i ogłosił pod powyższą datą znaczną ilość dekretów, z których siedm odnoszących się do buntu.

Jeden z dekretów donosi o dwóch zwycięstwach odniesionych przez wojska cesarskie, o pojmaniu kilku dowódców buntowników tudzież o pochodzie 3000 weteranów i 1000 strzelców. Li i inni komisarze cesarscy otrzymali równocześnie instrukcje jak się mają zachować, zagrożeni są najsurowszemi karami, jeżeli się cofną przed buntownikami.

(Ind.)

Wiadomości handlowe.

(Targ na woły we Lwowie.)

Lwów, 25. sierpnia. Spęd bydła rzeźnego liczył na dzisiejszym targu 335 wołów i 5 krów, których w 18 mniejszych i większych stadach po 5 do 39 sztuk, a mianowicie z Tarnopola, Bóbrki,

Rozdołu, Dawidowa, Szczercza, Rozwadowa, Narajowa, Brzozdowiec i Bulczowiec na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak się dawiadujemy — na targu tylko 93 wołów na potrzebę miasta i kosztowała sztuka, którą szacowano na $11\frac{1}{2}$ kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 107r.45k., za sztukę zaś, mogącą ważyć $14\frac{1}{2}$ kam. mięsa i $1\frac{1}{4}$ kam. łożu, płacono 143r.45k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 21. sierpnia. Na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu płacono w pierwszych dwóch tygodniach b. m. w przecięciu za korzec pszenicy 22r.—21r.30k.—24r., żyta 16r.—15r.—18r., jęczmienia 10r.—14r.—14r., owsa 8r.15k.—9r.30k.—10r., hreczki 16r.—11r.—0., kukurudzy w Szczercu 14r., kartofli 3r.40k.—6r.—5r.20k. Za cetnar siana w Gródku 2r.25k. Sąg drzewa twardego kosztował 22r.30k.—15r.—22r.30k., miękkiego 17r.30k.—12r.30k.—17r.30k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 8k.—10k.—10k. i garniec okowity po 3r.45k.—2r.55k.—4r. w. w. Nasienia koniczy i wełny nie było w handlu.

(Targ Wiedeński.)

Wiedeń, 23. sierpnia. Od 14. do 21. sierpnia przypędzono na nasz targ 2046 sztuk bydła rzeźnego, z tych 611 z Galicyi, 1386 z Węgier, a 49 sztuk z innych niemieckich prowincyi. Sprzedano lub pozostało w miejscu 1136 sztuk, 803 odeszło z powrotem, a 107 sztuk zostało niesprzedanych. Jedna sztuka mogła ważyć 425 do 575 funtów węd.; ceny stały między 58—125r. za sztukę, czyli 19r.—22r.48k. m. k. za cetnar. Oprócz tego sprzedano: 1964 cieląt (funt po 30—38k.), 171 owiec (funt po 18—24k.), 1145 sztuk nierogacizny (funt po 29—32k.) i 106 jagniąt, parę po 10—16r. w. w. W jatkach płacono za funt wołowiny $22\frac{1}{2}$ k. do $32\frac{1}{2}$ k., cielęciny 20—42k., baraniny 22—36k. — Co do zboża sprzedano na targu: 170 meców pszenicy po 9r.—9r.54k., 56 m. żyta po 6r.42k.—6r.48k., 331 m. jęczmienia po 5r.—5r.18k., 3020 m. owsa po 5r.—7r.15k. i 35 m. kukurudzy po 7r.45k.—8r. Na giełdzie zbożowej zaś sprzedano dnia 16. sierpnia: 20,984 m. pszenicy z Banatu *loco Wieselburg* po 6r.15k.—9r., żyta do 700 m. po 7r.6k.—7r.15k., jęczmienia 2950 m. po 5r.30k. i 1000 m. owsa *transito* po 4r.6k.—5r.15k. Przyczynę podniesienia się cen zboża przypisują ustawicznemu deszczom i miernemu tylko zbiorowi w Austrii wyższej i Bawaryi. — Sprzedano jeszcze tego tygodnia 1980 cetnarów siana po 2r.39k.—4r.45k. i 180 stogów okłotów po 22r.—28r. — Za pół korca kartofli płacono 2r.30k.—4r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 27. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	32
Dukat cesarski	5	33	5	37
Półimperyal zł. rosyjski	9	32	9	36
Rubel śr. rosyjski	1	51	1	52
Talar pruski	1	43	1	45
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	86	30	86	55

(Kurs wekslowy wiedeński z 25. sierpnia.)

Amsterdam $165\frac{1}{4}$ p. 2. m. Augsburg $119\frac{1}{4}$ l. uso. Frankfurt $118\frac{5}{8}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 175 p. 2. m. Liwurna $116\frac{1}{4}$ l. 2. m. Londyn 11.41 l. 2. m. Medyolan $118\frac{3}{4}$. Marsylia $139\frac{3}{4}$ l. Paryż 140 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $23\frac{3}{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

Hr. Bađeni Aleksander, z Boronic. — PP. Zawadzki Seweryn, z Firlejówki. — Smólski Józef, z Kobylnicy. — Białecki Franciszek, ze Złoczowa. — Biliński Onufry, z Lubienia. — Myszkowski Narcyzus, z Faliszówki. — Wasilko Jordaki, z Czerniowic. — Zukiewicz Konstanty, z Brodów. — Głogowski Gustaw, z Żółkwi. — Strzelecki Jan, z Kuzizowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

Hr. Łoś Amalia, do Tarnopola. — Hr. Dzieduszycki Jan, do Stryja. — PP. Batowski Aleksander, do Odnowa. — Czechowicz Aleks., do Brzeżan. — Głogowski Gustaw, do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. sierpnia.

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 8	+ 12°	+ 21,5°	południowy	pogoda
2 god.pp.	28 1 6	+ 21,5°	+ 12°	połn. wschodni	" ☉
10 g. w.	28 1 3	+ 15,5°		—	"

TEATR.

Dziś: przedstawienie polskie: „**Włóczęga**“ i „**Narzeczone**.“
Jutro: komedia niem.: „**Der Liebesbrief**.“
W piątek: komedyo-opera polska: „**Zabobon**“, czyli: „**Krawiacy i Górale**.“